

Landelijke afspraken en ambities reductie luchgasemissies waterschappen

Ina Elema

Visie Klimaatneutraliteit

- Adresseren van Nederlands belang om klimaatverandering tegen te gaan
- Gedragen strategische visie Klimaat & Energie voor lange termijn 2035
- Sectorale ambities aanvullend op het Klimaatakkoord
- Passend in een zelfbewuste klimaatkoers van de waterschappen
- Breed: ook methaan, lachgas, DGWW, circulariteit

Unaniem akkoord Ledenvergadering UvW oktober 2022

Waterschappen

- ✓ Vaste plek aan tafel
- ✓ Doel

Scope 1

- Aardgas
- (Bio)diesel en
- Overige brandstoffen
- Brandstoffen transport en onderhoud
- Procesemissie spui biogas
- Methaanemissie RWZI
- Lachgasemissie RWZI
- Methaan in afgassen

Scope 2

- Ingekochte elektriciteit
- Ingekochte warmte

2020: 1,15 Mton CO₂

Ketenpartners waterschap

- ✓ Vaste plek aan tafel
- ✓ Ambitie

Scope 3

- Woonwerkverkeer privéauto's
- Zakelijk verkeer privéauto's
- Dienstreizen openbaar vervoer
- Zakelijke vliegvluchten
- Uitbestede zuiveringsinstallatie
- Uitbestede onderhoud watersysteem
- Uitbestede overig vrachttransport
- Inkoop metaalzouten en polymeren
- Inkoop overige verbruiksmaterialen
- Slibeindverwerking extern
- Overige afvalstoffen en reststromen
- Infrastructurele projecten
- Realisatie en renovatie van gebouwen en installaties

1 à 2 Mton CO₂

Omgeving

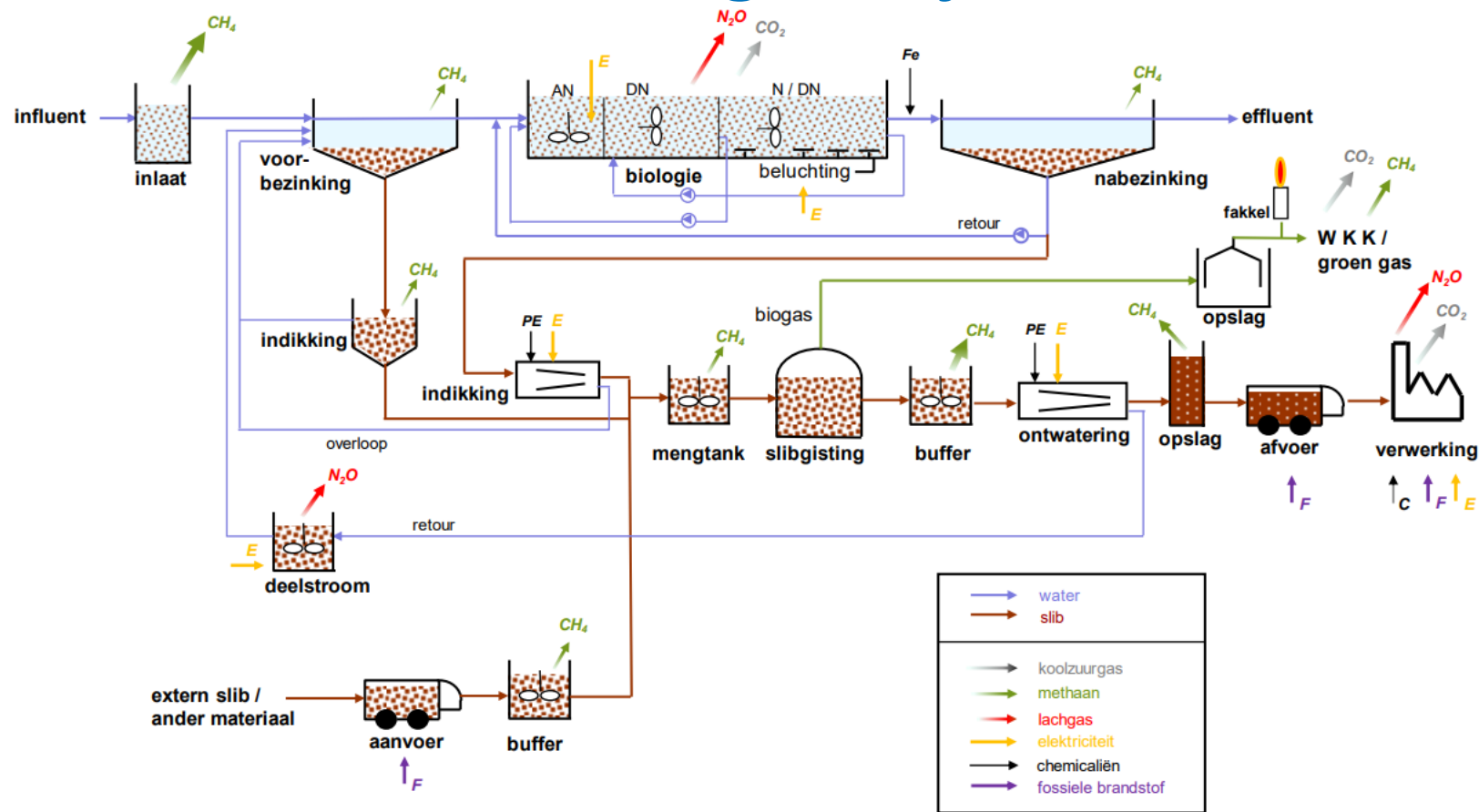
- ✓ Gast aan tafel
- ✓ Ambitie

Buitengebied & oppervlakte water

- Veenweide oxidatie
- Methaanemissies open water

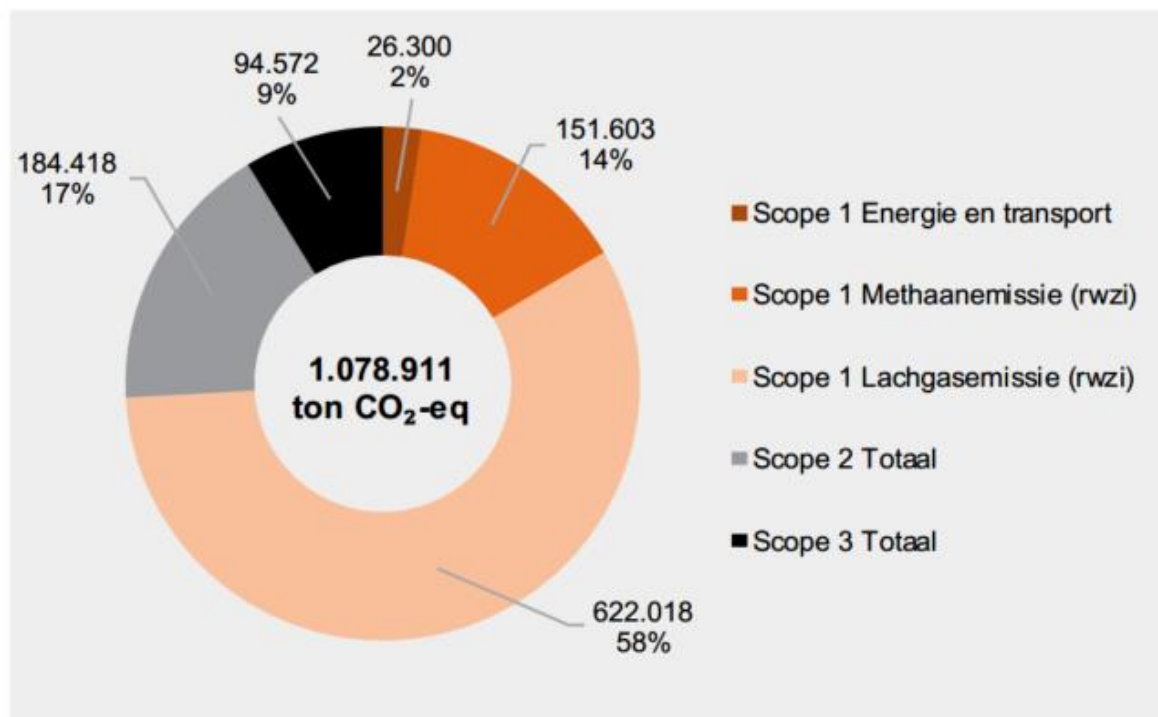
Circa 10 Mton CO₂

Proces rwzi en waar lachgas vrijkomt

Figuur 3. Overzicht van de elementen van de rwzi die een bijdrage kunnen leveren aan de emissie van CO_2 -equivalenten. Alleen de grootste energieverbruikers zijn aangegeven.

CO₂ uitstoot waterschappen naar aard

- Lachgasemissies vormt het grootste onderdeel van de voetafdruk van de waterschappen, is 265 zo sterk als CO₂
- Om in 2035 klimaatneutraal te zijn is minimalisatie lachgas noodzakelijk
- Feitelijke emissies per zuivering en reductiemogelijkheden zijn nog onduidelijk

Ambitie reductie lachgas waterschappen

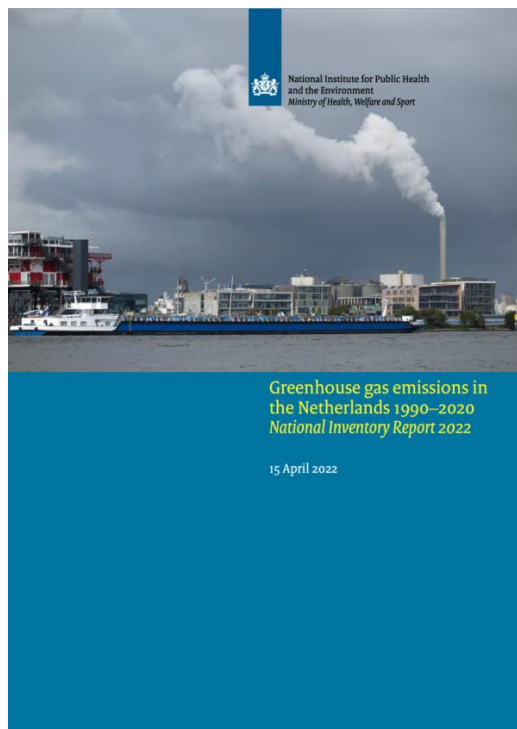
- De waterschappen streven naar een reductie van 50% van de emissie van lachgas in de afvalwaterzuivering in 2030 als berekend met het IPCC model
- Evaluatie 2024, bijstelling afspraken kan plaatsvinden.

Het opzetten van een meerjarig meet- en onderzoeksprogramma en behoefte van:

- a) Het reduceren van de uitstoot van lachgas;
- b) Meting van de werkelijke hoeveelheden ter verbetering van het IPCC protocol ten behoeve van de Nederlandse situatie en omstandigheden;
- c) Mogelijke maatregelen in de processturing en techniek die voortvloeien uit het hiervoor bedoelde onderzoeksprogramma;
- d) Stimuleren van internationale uitwisseling van kennis en ervaring ten aanzien van reductie van lachgas.

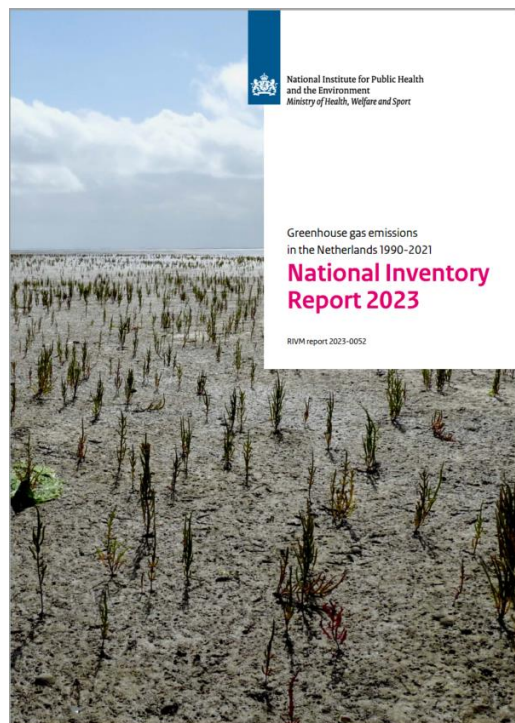

Hoeveelheid lachgas in NIR

methodwijziging

IPCC 2006: 26 kiloton CO₂ eq

methodwijziging

IPCC 2019: 622 kiloton CO₂ eq

NIR 2024

~400 kiloton CO₂ eq

NIR .....

Realistische waarde, gebaseerd op metingen en NL model

Prinsjesdag Miljoenennota 2023

- <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/prinsjesdag/miljoenennota-en-andere-officiële-stukken>
- Op pagina 48 van de Miljoenennota is het volgende te lezen
- *Om aanvullende CO2-reductie te realiseren heeft het kabinet wel besloten om het restemissiedoel voor de industrie te verhogen met 0,5 Mton tot 29,1 Mton. De aanvullende reductie zal gerealiseerd worden door verbreding van de maatwerkaanpak naar cluster zes bedrijven (0,3 Mton) en **reductie van emissies bij afvalwater- en rioolzuiveringsinstallaties.***

Toekomst, ontwikkelingen lachgasemissie reductie rwzi's

- Herziening stedelijk richtlijn afvalwater (Europese Unie):
  - Concept: Er is aanvullende controle nodig om de naleving van de nieuwe eisen inzake microverontreinigingen, niet-huishoudelijke verontreiniging, energieneutraliteit, de uitstoot van alle broeikasgassen, met inbegrip van **distikstofoxide** en methaan, ...
- IBO (voorstel maatregelen om ambitie reductie CO2 te halen)
  - Idee: nationaal emissieplafond voor ESR sectoren
    - Monitoring methaan en lachgas ESR

Subsidie EZK: 8,6 miljoen voor lachgasreductie

€ 12 miljoen steun voor innovatieve verduurzamingsprojecten waterschappen

Nieuwsbericht | 18-12-2023 | 15:00

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) verstrekt € 12 miljoen ondersteuning aan waterschappen om met innovatieve processen waterzuivering te verduurzamen en de productie van duurzame energie te versnellen. Dat heeft minister Micky Adriaansens vandaag bekendgemaakt. Het gaat om 8 innovatieve projectplannen waarmee de Unie van Waterschappen samen met de waterschappen zelf bijdragen aan de Nederlandse klimaatdoelen op het gebied van industrie en energie.

Lachgasreductie

Eén van de projecten richt zich op het in beeld krijgen en uiteindelijk verminderen van lachgas dat vrijkomt bij het proces van waterzuivering. Dit wordt meegeteld bij de gehele uitstoot van de industrie in Nederland. Er wordt € 8,6 miljoen uitgetrokken voor het project om lachgas te reduceren. De ambitie is om de uitstoot van lachgas van 0,6 megaton terug te brengen naar 0,2 megaton in 2030.

Strategisch partnerschap UvW met EZK

- ‘STRATEGISCHE PARTNERS IN ENERGIE, WATER EN KLIMAAT’

Centrale opgave

Om elkaar te helpen bij de grote uitdagingen waarvoor we zijn gesteld op het snijvlak van energie, water en klimaat en om dat samen handen en voeten te geven

Focusgebied 1: reductie van broeikasgassen, waar onder lachgas

Bekrachtiging strategisch partnerschap op innovatiefestival 1 feb 2024 door EZK SG Sandor Gaastra en UvW bestuurslid Erik den Hertog

Waar is subsidie voor?

- 50% subsidie voor aanschaf apparatuur en externe uren. Niet voor uren waterschappers. Gebaseerd op begroting Versnellingsprogramma Lachgas, opgesteld door Bureau van Waarde
- Deel landelijke coördinatie: onderdeel subsidiebeschikking UvW
- Ieder waterschap beschikking voor zijn deel.
- In aanvraag volmacht is duidelijk gemaakt hoeveel subsidie voor het waterschap.
- Verschuiven van waterschap naar waterschap kan, maar vergt administratieve handeling om subsidiebeschikkingen aan te passen.
- Niet met terugwerkende kracht, pas vanaf aanvraag subsidie beschikking 20 okt 2023
- Het project dient te worden uitgevoerd in de periode van 1 januari 2024 tot 31 december 2027.

En nu: uitvoering versnellingsprogramma Lachgasreductie

Besluit CWE 22 maart 2024